

Aðalfundur Félags háskólakennara
haldinn mánudaginn 12. maí frá kl. 15:00 – 17:00
í ráðstefnusal Norræna hússins

Baldvin Zarioh formaður Félags háskólakennara setti fundinn kl. 15:00 og lagði til að Benjamín Ragnar Sveinbjörnsson verði fundarstjóri fundarins og Helga Birna Ingimundardóttir ritari fundarins. Það var samþykkt einróma.

Benjamín Ragnar hóf fundinn og sagði að samkvæmt lögum félagsins hefði hann verið löglega boðaður með tveggja vikna fyrirvara.

Dagskrá aðalfundar er samkvæmt 5. grein laga félagsins. Gengið var til dagskrár.

1. Lögð fram ársskýrsla.
2. Lagðir fram kannaðir reikningar félagsins skv. alþjóðlegum stöðlum.
3. Ákveðið félagsgjald og hlutdeild félagsgjalda í kjaradeilusjóð sbr. 3. gr. reglna um sjóðinn.
4. Tillögur um lagabreytingar, ef fram koma.
5. Kosin stjórn, sbr. 8. grein.
6. Kosin kjörnefnd, sbr. 8. grein.
7. Kosnir tveir skoðunarmenn reikninga.
8. Önnur mál.

1. Skýrsla stjórnar 2024 - 2025

Baldvin Zarioh formaður Félags háskólakennara flutti skýrslu stjórnar.

Kjarasamningar:

Þar sem kjarasamningar til eins árs var gerður þann 12. apríl 2023, einkenndist starfsár stjórnar félagsins 2024 – 2025 af mikilli vinnu vegna kjara- og stofnanasamningsgerðar. Undirbúningur nýs kjarasamnings hófst á vormánuðum 2024. Félag háskólakennara, Félag háskólakennara á Akureyri og Félag prófessora við ríkisháskóla áttu í nánú samstarfi við tíu önnur aðildarfélög BHM í komandi kjarasamningsviðræðum. Ákveðið var að á vettvangi þess borðs yrðu ræddar stóru línur væntanlegs kjarasamnings s.s. almennar launahækkanir, gildistími samnings og ýmis réttindamál. En félögin sjálf ræði sín sérmál og kröfur. Frá upphafi var ljóst að þegar að nær drægi undirritunar kjarasamnings gæti kvarnast upp úr hópnum. Fh, FPR og FHA voru frá upphafi mjög skýr á því að sennilegast myndu þau fljótlega fara sér fram með sínar kröfur, vegna sérstöðu félaganna.

Fyrsti fundur samninganefnda háskólafélaganna þriggja (Fh, FHA og FPR) var haldinn 21. júní sl. lögðu félögin þrjú fram sameiginlega kröfugerð. Helstu atriði hennar voru þessi:

1. hækkun grunnlauna.
2. Leiðrétting launataflna.
3. Fjármagn í vinnumatssjóði Fh og FHA, vinnumatssjóður nýdoktora.
4. Ákvæði um launaþróunartryggingu.
5. Ákvæði um styttingu vinnuvikunnar fyrir akademískt starfsfólk.
6. Bókun 1, 0,1% framlag til félaganna.
7. Greiðslur í starfsþróunarsjóði verði hækkaðar.
8. Lagfæring á texta kjarasamninga um ferðatíma erlendis.
9. Kjarasamningsbinding rannsóknaleyfa akademískt starfsfólks.
10. Fjármagn til endurskoðunar stofnanasamninga.
11. Snjalltæki og búnaður.

Það var ljóst frá upphafi að afstaða Samninganefndar ríkisins (SNR) að þeim væri þröngur stakkur settur og gætu ekki gert samninga er færu umfram þá samninga sem gerðir voru á almenna markaðinum í upphafi árs 2024, svokallað „merki“ markaðarins.

Stéttarfélagið Viska, undirritaði fyrst aðildarfélagið BHM kjarasamning við SNR í júlí 2024. Innihald samningsins var sambærilegt og áður hafði verið samið um á almenna markaðinum og í anda áherslna SNR. Viska var ekki hluti að samstarfi BHM 13 félaganna og því var ljóst að róðurinn yrði erfiður að ná samningum út fyrir þann ramma sem lagður var í þeim samningi.

Málin þróuðust hratt í samningamálum í byrjun ágúst og fram í miðjan september 2024 bæði á borðum BHM13 og í sameiginlegum viðræðum Fh, FHA og FPR við SNR.

Kjarasamningur Félags háskólakennara annars vegar og fjármálaráðherra hins vegar var undirritaður þann 16. september 2024. Samningurinn var kynntur á fjarfundi 17. september 2024. Innihald hans er eftirfarandi:

- Gildistími 1. apríl 2024 – 31. mars 2028
- Umsamdar hækkanir á almenna markaðinum, 3,25% 1. apríl 2024, 3,5% 1. apríl 2025, 3,5% 1. apríl 2026, 3,5% 1. apríl 2027, ásamt 0,7% umframsvigrúm. Kostnaðarmat á samningatímanum er 15,24% fyrir launatöflu A og 17,48% fyrir launatöflu S.
- Önnur laun taka mið af kjarasamningsbundum hækkunum.
- Launatöfluauki.
- Vinnuvika alls félagsfólks 36 virkar vinnustundir og tímakaup dagvinnu 0,632%.
- Persónu- og desemberuppbætur á samningstímabilinu.
- Ný grein um mæðravernd og tæknifrjóvgun.
- Rannsóknamisseri réttur en ekki heimild.
- Fh fær mánaðarlega 0,1% í sérstakan mennta- og fræðslusjóð, vegna hagfræðilegra greininga og fræðslu til trúnaðarmanna.
- Veikindi barna.
- Yfirlýsing stjórnvalda um samráð við félagið við endurskoðun á reiknilíkani.

Þá var einnig skrifað undir samkomulag um bókanir við stofnanasamning Félagsins og HÍ, um starfsmatskerfið HERA, starfshópar um yfirvinnu í kennslu og launasetningu akademískra og doktorsnema, samgöngustyrkir, símakostnaður og líffræðilega skaðvalda.

Atkvæðagreiðsla um kjarasamninginn hófst sama dag, þriðjudaginn 17. september og stóð til 20. september. Kjarasamningurinn var samþykktur með 62,8% atkvæða. Alls voru 1.523 á kjörskrá og þar af tóku 570 þátt í kosningunni eða 37,88%. Af þeim sögðu alls 358 já eða 62,8% og nei sögðu alls 212 eða 37,2%.

Í ljósi mikillar umræðu um kjarasamninginn að aflokinni atkvæðagreiðslu sendi stjórn félagsins frá sér eftirfarandi álykun þann 27. september 2024 :

„Þann 20. september sl. var nýr kjarasamningur Félags háskólakennara við ríkið samþykktur með 62,8% greiddra atkvæða. Framundan eru áframhaldandi viðræður við stjórnendur Háskóla Íslands á grundvelli bókana í stofnanasamningi og eru þar undir mörg og viðamikil mál sem leysa þarf á samningstímanum.

Að lokinni atkvæðagreiðslu vill stjórn Félags háskólakennara benda á þá staðreynd að nær fjórir af hverjum tíu sem greiddu atkvæði kusu gegn samningnum. Það er til marks um mikla og vaxandi óánægju með launa- og starfskjör félagsfólks. Þá er ljóst að álag á starfsfólk er komið fram úr öllu hófi, samanber erindi og umræður á sameiginlegum málþingum Félags háskólakennara, Félags prófessora við ríkisháskóla og Félags háskólakennara á Akureyri sem haldin voru í vor. Viðvarandi fjársveldi Háskóla Íslands kemur niður á gæðum kennslu, rannsóknum og þjónustu við nemendur og hefur í för með sér vaxandi spekileka innan háskólasamfélagsins.

Félag háskólakennara skorar á stjórnvöld að standa við gefið loforð frá árinu 2011 um að fjárfesting í háskólamenntun skuli ná meðaltali OECD ríkjanna. Hver ríkisstjórnin á fætur annarri hefur svikið það loforð. Það er ekki nóg að flytja innblásnar ræður um gildi menntunar á tyllidögum heldur er nauðsynlegt að búa þannig að menntastofnunum að þær standi undir alþjóðlegum viðmiðum.“

Í kjölfar kjarasamninga voru reglulegir fundir með samráðsnefnd Háskólans og félagsfólk var upplýst um stöðu mála með upplýsingapistlum formanns í tölvupósti.

Fæðisfé:

HÍ boðaði breytingar á fyrirkomulagi fæðisfés og matarmiða vorið 2024. Í stað þess að greiða fæðisfé eða veita aðgang að matarmiðum þá stefnir Háskólinn í að fella niður fæðisfé og matarmiða og fjármagna þess í stað afslætti gegn framvísun korts í Hámu og e.t.v. fleiri stöðum í framtíðinni. Félag háskólakennara mótmælti þessum fyrirætlunum.

Nú er ljóst að HÍ mun ekki fara að tillögum nefndarinnar sbr. tilkynningu frá mannauðssviði HÍ til starfsfólks 14. apríl sl. og eru fyrirliggjandi tillögur að mestu leiti samhljóða þeim tillögum sem lagðar voru fram fyrir ári síðan.

Keldur:

Forráðamenn Keldna ákváðu að virða ekki áralanga verklagsreglur vegna greiðslna úr vinnumatssjóði við starfslok og því leitaði sá starfsmaður og félagsmaður til félagsins.

Stjórn Félags háskólakennara lítur þetta mál alvarlegum augum enda um grundvallarmál að ræða þar sem vikið er frá áralangri hefð á greiðslum úr sjóðinum, vegna starfsloka. Málið er í höndum lögmanns BHM sem mun aðstoða félagið við málssókn ef til þess kemur.

Matkerfisnefnd:

Jens Guðmundur Hjörleifsson varaformaður félagsins, er fulltrúi Fh, FPR og FHA í stjórn matskerfisnefndar. Nefndin hefur fundað 3 – 4 sinnum í vetur og tekur m.a. á móti tillögum að breytingum að kerfinu. Nefndinni hafa borist nokkrar ábendingar og unnið úr þeim og svarað erindum. Á fundi þann 1. apríl sl. var m.a. rætt um tillögur sem barst um áherslubreytingu á kerfinu. Nefndin ákvað að fresta umræðunni en mun halda fund í haust með kjarafélögunum til að kynna og ræða þær frekar.

Fedon og stafsmenntunarsjóður:

Fedon, félag doktorsnema og nýdoktora leitaði til félagsins vegna réttindaskerðinga þeirra vegna breytinga á reglum sjóðsins. Félagið sendi stjórn sjóðsins erindi þann 23. janúar sl. þar sem athygli var vakin á málinu og óskað eftir úrbótum. Svar barst frá stjórn sjóðsins þann 26. febrúar sl. þar sem erindinu var hafnað.

Rektorskiör:

Stjórn félagsins fundaði með frambjóðendum til kjörs rektors þann 4. febrúar sl. Frambjóðendur svöruðu spurningum sem stjórn félagsins hafði sent til þeirra og kynntu framboð sín. Þá var einnig haldinn opinn fundur með frambjóðendum til rektors í samvinnu við Félags prófessora við ríkisháskóla þann 6. mars síðastliðinn. Fundinum var haldinn í Odda og var einnig streymt og hann var vel sóttur.

Samtal við frambjóðendur til Alþingis:

Félag háskólakennara í samvinnu við Félag prófessora við ríkisháskóla stóð fyrir opnum fundi með frambjóðendum til Alþingis þann 25. nóvember 2024. Fundurinn var haldinn í Öskju og var vel sóttur.

Akademískt frelsi:

Undanfarin tvö ár hafa stéttarfélög akademískra starfsmanna á Norðurlöndum tekið saman skýrslu um stöðu akademísks frelsis innan Norðurlandanna. Í skýrslunni er fjallað um núverandi stöðu sem og þær hættur og ógnir er steðja að akademísku frelsi í Danmörku, Finnlandi, Noregi, Íslandi og Svíþjóð. Í skýrslunni er fjallað um skilgreiningu á akademísku frelsi og mikilvægi þess fyrir háskóla og háskólastofnanir, auk þess er staðan í hverju landi fyrir sig greind. Þá er litið til framtíðar, en brýnt er að Norðurlöndin standi vörð um akademískt frelsi, norrænu samfélagi til velfarnaðar. Loks eru tilmæli til stjórnvalda á Norðurlöndunum, varnaðarorð og tillögur til úrbóta. Skýrslunni verður dreift til ráðuneyta menntamála, rektora og háskólaráða. Fulltrúar á fundi Norðurlandsráðs 2024 haldinn á Íslandi, fengu eintak af skýrslunnar við innritun á fundinn.

Umsagnir:

Félag háskólakennara sendi umsögn um tillögur að breyttum starfsheitum þann 3. mars 2025.

Félag háskólakennara sendi umsögn um tillögur að breytingum á reglum um ótímabundnar ráðningar, þann 11. mars 2025.

Erlent samstarf

Vorið 2024 sóttu sex fulltrúar félagsins fund norrænna systursamtaka í Bergen í Noregi. Þar sem auk kjaramála var meðal annars rætt um akademískt frelsi.

Háskólaþing:

Íris Hrönn Guðjónsdóttir sat Háskólaþing 20. nóvember 2024, sem fulltrúi félagsins.

Að lokum þakkaði formaður stjórnarmönnum og framkvæmdastjóra félagsins gott samstarf á liðnum vetri.

Íris Davíðsdóttir flutti skýrslu Starfsþróunarsjóðs Félags háskólakennara (SFH). Íris sagði m.a. frá því að stjórn sjóðsins hefur lagt mikla áherslu á að kynna sjóðinn og möguleika félagsmanna og stofnana á að nýta sér þau réttindi sem honum fylgja. Þær áherslur hafa sannarlega skilað sér í fjölgun umsókna á liðnum vetri.

Fundarstjóri opnaði fyrir umræðu um skýrslu stjórnar Fh og stjórnar SFH.

Fyrirspurn barst úr sal um rannsóknarmissemi og Baldvin svaraði spurningunni. Umræður sköpuðust í framhaldi um rannsóknir.

Þá kom spurning um skiptingu starfsheita, þeirra sem sækja um styrk í starfsþróunarsjóð félagsins. Íris formaður stjórnar SFH svaraði spurningunni.

2. Ársreikningur

Íris Hrönn Guðjónsdóttir gjaldkeri stjórnar, lagði fram og kynnti kannaða reikninga félagsins, kjaradeilusjóðs og Starfsþróunarsjóðs Félags háskólakenna, fyrir árið 2024.

Rekstrarreikningur félagsins ársins 2024 sýndi rúmlega 2,9 milljóna hagnað og eignarstaða félagsins er góð og nemur handbært fé í árslok rúmum 30 milljónum króna.

Kjaradeilusjóður á eignir sem nema rúmum 150 milljónum króna.

Starfsþróunarsjóður skilaði rúmum 27 milljóna króna tapi og á eignir sem nema rúmum 181 milljónum króna.

Fundarstjóri gaf fundarmönnum kost á því að koma með spurningar um ársreikning félagsins.

Engar spurningar bárust.

Fundarstjóri bar upp ársskýrslu stjórnar til samþykktar og var hún samþykkt einróma. Þá bar fundarstjóri ársreikninginn upp til samþykktar og var hann samþykktur einróma.

3. Félagsgjald og hlutdeild félagsgjalda í kjaradeilusjóð

Engar tillögur um breytingu félagsgjalda og hlutdeild þeirra í kjaradeilusjóðu lágu fyrir fundinn. Fundarstjóri bar upp tillögu til óbreyttra félagsgjalda og var hún samþykkt.

4. Tillögur um lagabreytingar

Engar tillögur til lagabreytinga lágu fyrir fundinn.

5. Kosning stjórnar

Í bréfi kjörnefndar til stjórnar dags. 29. apríl 2025 er lagt til eftirfarandi:

Formaður til eins árs:

Baldvin M. Zarioh, deildarstjóri Vísinda- og nýsköpunarsviði.

Meðstjórnendur til tveggja ára:

Andri M. Kristjánsson, deildarstjóri við Íslensku- og menningardeild Hugvísindasviðs.

Íris Hrönn Guðjónsdóttir, innviðastjóri við Verkfræði- og náttúruvísindnasviðs.

Kolbeinn Hólmar Stefánsson, dósent í Félagsráðgjafardeild Félagsvísindasviðs.

Fulltrúi launþega á styrk til eins árs:

Katrín Pálmadóttir Þorgerðardóttir, doktorsnemi á Hugvísindasviði.

Fundarstjóri gerði grein fyrir stjórnarkjöri. Félagsmönnum var sendur tölvupóstur þar sem þeir voru hvattir til að bjóða sig fram til stjórnar Félags háskólakennara og senda framboð til kjörnefndar félagsins. Eitt framboð kom fram til formanns, þrjú um aðra stjórnarmenn og eitt framboð fyrir fulltrúa á styrk. Ljóst var því að ekki þarf að kjósa um sæti meðstjórnenda til tveggja ára.

Fundarstjóri tilkynnti að sjálfkjörið var í embætti formanns og fékk Baldvin lófaklapp frá fundarmönnum.

Þá tilkynnti fundarstjóri að ekki þyrfti að kjósa um sæti stjórnarmeðlima til tveggja ára þar sem Andri M. Kristjánsson, Íris Hrönn Guðjónsdóttir og Kolbeinn Hólmar Stefánsson væru sjálfkjörin. Öll hlutu þau lófaklapp fundarfólks.

Fundarstjóri tilkynnti að sjálfkjörið var í embætti fulltrúa launþega á styrk og fékk Katrín Pálmadóttir Þorgerðardóttir lófaklapp frá fundarfólki.

6. Kosning kjörnefndar

Tillaga stjórnar um kjörnefnd lá fyrir og var eftirfarandi:

Kjörnefnd:

Anna Jóna Ingu Ólafardóttir.

Kristín Harðardóttir.

Sverrir Guðmundsson.

Fundarstjóri bar upp tillögu stjórnar

Engin mótframboð komu fram og var tillaga stjórnar samþykkt með lófaklappi

7. Kosning skoðunarmanna reikninga

Tillaga stjórnar um skoðunarmenn reikninga lá fyrir og var eftirfarandi:

Skoðunarmenn reikninga:

Sigríður Jónsdóttir

Reynir Örn Jóhannesson

Fundarstjóri bar upp tillögu stjórnar

Engin mótframboð komu fram og var tillaga stjórnar samþykkt með lófaklappi

8. Önnur mál

Fundarstjóri sagði að þeir sem óski eftir því að taka til máls gefi merki og kynni sig.

Jens Guðmundur Hjörleifsson tók til máls og vildi velja því upp hvort formaður félagsins þyrfti að vera ráðinn í starfshlutfalli og á launum, sérstaklega í ljósi þess hversu umfangsmikil sum málin eru sem félagið hefur á sinni könnu.

Fundarstjóri tók til máls og spurði fundarmenn hvort vísa ætti erindinu til stjórnar og var það samþykkt.

Magnfríður Birna Júlíusdóttir spurði hvert félagfólk á að leita ef það hefur spurningar um kjarasamninga og laun. Að hennar mati vantar leiðbeiningar um það. Hennar skoðun er sú að háskólakennarar eigi að vera í sama stéttarfélagi og félagið þarf að gera stefnumótun í þessum málum.

Ragna Kemp Haraldsdóttir tók til máls og sagði mikil vonbrigði með síðasta kjarasamning. Hún vil gera könnun á sameiningu stéttarfélaga Fh og FPR.

Fundarstjóri tók til máls og spurði fundarmenn hvort vísa ætti erindinu til stjórnar og var það samþykkt.

Magnfríður Birna tók aftur til máls og sagði að félagsfólk Fh hafi dregist aftur úr í launum miðað við margar sambærilegar stéttir.

Kristín Harðardóttir spyr um þýðingu forsenduákvæðis í kjarasamningi. Baldvin svaraði fyrirspurninni.

Jens tók aftur til máls og sagði að viðurkenna þurfi sérstöðu dósenta í launaröðun t.d. með aukaprepi í launatöflu.

Ármann Höskuldsson tók til máls og vildi verkja athygli á vinnu systursamtaka um akademískt frelsi. Hann sagði að grein hafi birst í Vísi í október 2024 og fljótlega muni önnur skýrsla berast um sama efni vegna ástandsins í USA.

Jens tók aftur til máls og vildi þakka fyrir gott samtarf í stjórn félagsins. Vinnan hafi oft verið erfið sem helgast fyrst og fremst af því að HÍ hefur verið undir fjármagnaður í mörg ár. Hann vildi sérstaklega þakka Baldvini fyrir gott samstarf, hann væri góður formaður sem hlutstar.

Benjamín Ragnar fundarstjóri bað um orðið og vildi vekja athygli á nýrri heimasíðu félagsins og hvatti fundarmenn til að skoða hana.

Ármann bað tók til máls og sagði að undanfarin misseri hafi verið vinna í gangi vegna talningar á kennslustundum til vinnustunda. Á fundi sem hann sótti ásamt Jens með Fjársýslu ríkisins voru ræddar hugmyndir um að taka upp stimpilklukku vegna vinnu akademískra starfsmanna. Tilgangur þess er ekki sístur að fá fram hversu mikið framlag og vinnu akademískir starfsmenn sinna og skila árlega. Hugmyndin var að setja upp tilraunaverkefni og vonandi verður það að veruleika.

Magnfríður bað um orðið og sagði að matskerfi opinbera háskóla væri fáránlegt kerfi.

Ármann sagði að háskólakennara þurfi að skilgreina sína vinnu betur en nú er gert.

Kristín Har. sagði að háskólar í öðrum löndum hafi kerfi er skilgreini vinnu akademískra.

Ákveðið var að beina því til stjórnar félagsins að taka sérstaklega fyrir, fyrirkomulagi greiðslna vegna kennslu ásamt því að skilgreina betur vinnu akademískt starfsfólks.

Fleiri tóku ekki til máls.

Fundarstjóri þakkaði fundarmönnum góðan fund og gaf nýkjörnum formanni orðið.

Baldvin sleit fundinum og vildi þakka fráfarandi stjórn og framkvæmdastjóra fyrir gott samtarf og þakkaði Jens sérstaklega fyrir gott samstarf. Þá bauð hann Andra M. velkominn til starfa.

Fleira ekki gert.

Fundi slitið kl. 16:00.

Fundarritari, Helga Birna Ingimundardóttir.